

STATUS: definitief na  
bekkenbestuur  
Datum laatste wijziging:  
27/09/2013



**Integraal Waterbeleid**  
Bekken van de Bovenschelde

## Toetsing aandachtsgebied

### WUG AFWAARTS NEDERBRAKEL - BREEVELD

**ID:** BOS\_21

**Gelinkte ID's:** Het aandachtsgebied is één van de vele aandachtsgebieden in de kern of rond de kern van Nederbrakel. Voor alle gebieden bestaat een aparte fiche, maar de totale waterproblematiek wordt best in zijn geheel bekeken. De fiches van de overige aandachtsgebieden (BOS\_19, BOS\_20, BOS\_29, BOS\_30 en BOS\_31) worden dus best mee in beschouwing genomen.

**GELEGEN IN:** HET “WOONUITBREIDINGSGBIED” IS GELEGEN BINNEN actueel waterbergingsgebied, potentieel waterbergingsgebied en waterconserveringsgebied

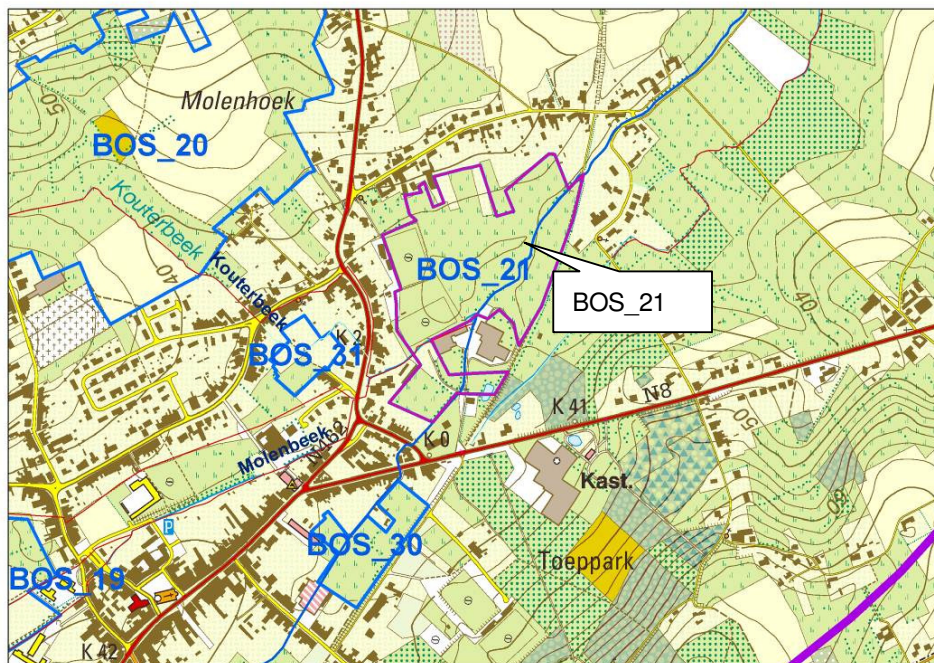
## 1 Situering

### 1.1 Algemeen

**Gemeente(n):** Brakel

**Provincie(s):** Oost-Vlaanderen

**Situering:** Het gebied is gelegen ten noorden van het centrum van Brakel. Het gebied is begrensd tussen de Watermolenstraat, Beekstraat, het Mijnwerkerspad en de Molenhoekstraat (waarbij de bestaande bebouwing is uitgesneden evenals KMO-zone).

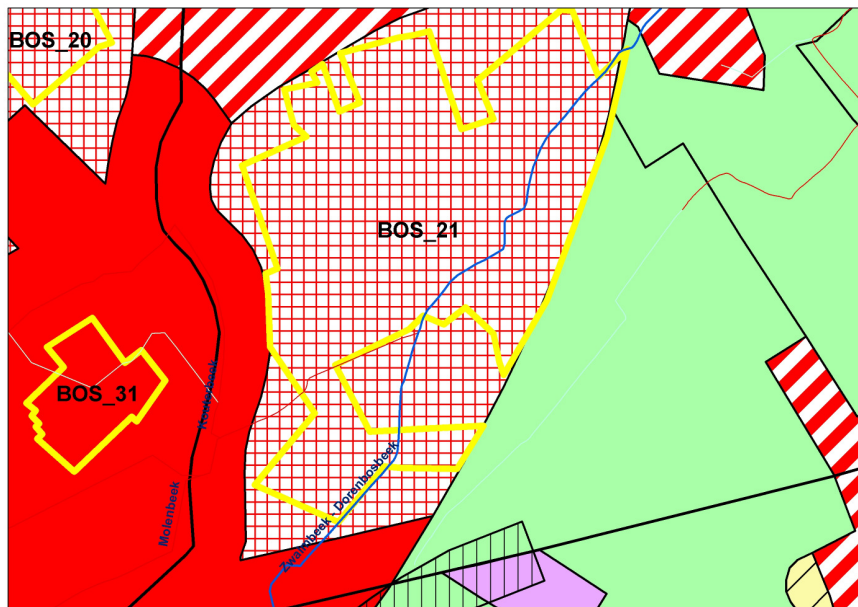


Figuur 1: Situering op topokaart 1/10.000

## 1.2 Planologische bestemming

Gewestplanbestemming:

Woonuitbreidingsgebied



Figuur 2: Situering op het gewestplan

## 1.3 Bodemgebruik

Huidige staat van ontwikkeling:

Het gebied is momenteel grasland + voetbalterreinen.



Figuur 3: Situering op orthofotokaart 2009

## 1.4 Hydrografie

**Bekken: Bovenscheldebekken**

**Deelbekken: Zwalm**

**Betrokken waterlo(o)p(en):**

Zwalmbeek - Dorenbosbeek (VHAGcode: 5000/OS-code = 266 – beheerder Cat 2: Provincie Oost-Vlaanderen) en de Molenbeek (VHA-code: 5041/OS-code = 289 – beheerder gemeente Brakel).

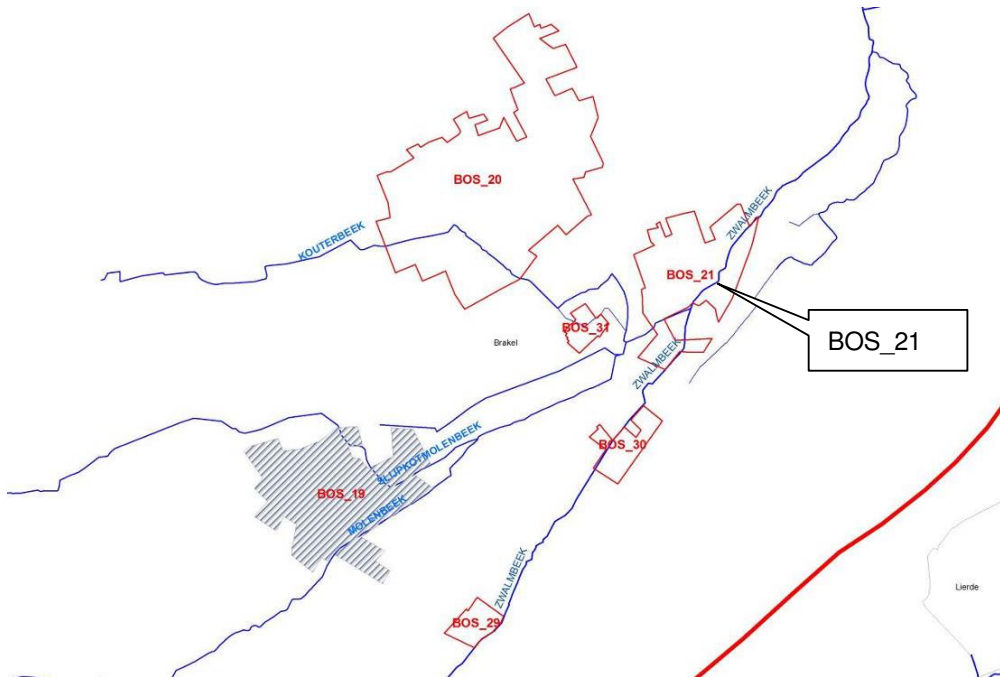
**Hydrografische beschrijving:** Het gebied wordt in doorkruist door Molenbeek en de de Zwalmbeek-Dorenbosbeek. Opwaarts komen meerdere waterlopen samen die een impact hebben op de waterafvoer meer stroomafwaarts.

*Extract uit de Ecologische inventarisatie en visievorming in het kader van het integraal waterbeheer. De Zwalm – mei 2003.*

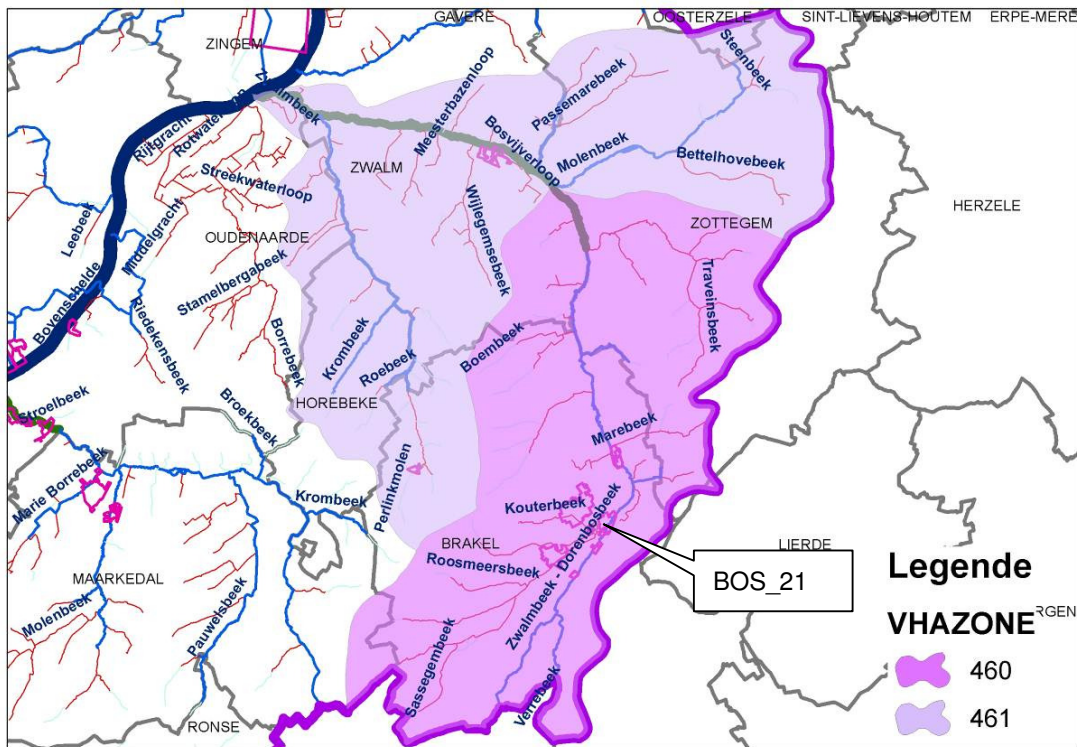
*De gemiddelde reliëfhoogte in het bekken van de Zwalm bedraagt 61m, met een maximum van +146m TAW. De bovenlopen van de Zwalm ontspringen in de bossen van Flobecq. De Zwalm zelf mondt uit in de Bovenschelde te Nederzwalm en Welden. Het stroomgebied van de Zwalmvallei draineert een oppervlakte van ongeveer 114km<sup>2</sup>. De lengte van de hoofdstroom bedraagt ca. 22km.*

*De Zwalm is kwantitatief gezien zeer sterk afhankelijk van de neerslag. Ze kent dus een zeer onregelmatig regime van debieten en peilen: tijdens droge periodes worden lage waterstanden opgemeten, tijdens regenperiodes veel hogere.*

*Binnen het studiegebied bevinden zich verschillende grotere en kleinere overstromingsgebieden. Deze overstromingszones geven aanleiding tot wateroverlast wanneer het nabijgelegen landgebruik (bewoning, weginfrastructuur...) niet te verweven is met de waterbergingsfunctie.*







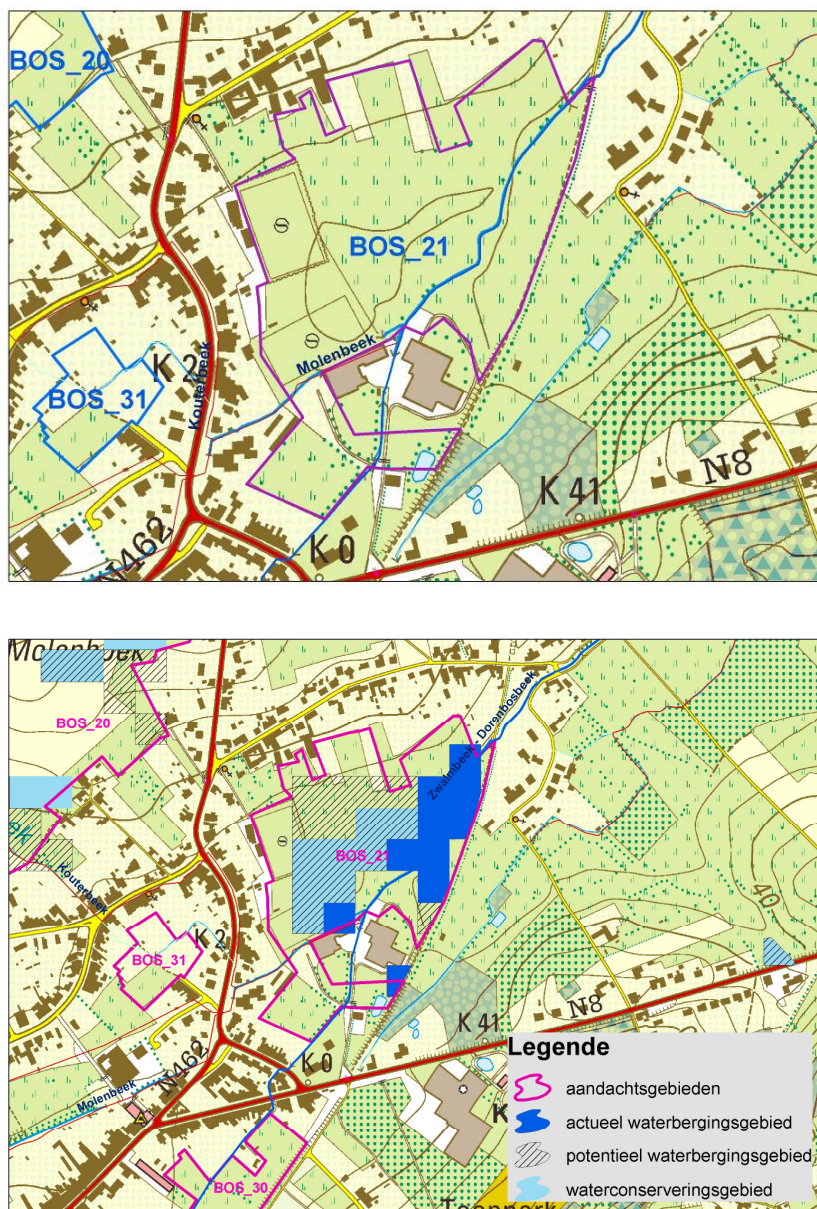
Figuur 4 a en b: Hydrografische situering



## 1.5 Motivering afbakening en selectie aandachtsgebied

**Belang van het aandachtsgebied:** Het aandachtsgebied werd opgenomen in de selectie van prioritair te screenen gebieden omwille van de acute problematiek rond wateroverlast in de gemeente Brakel, in het bijzonder in het centrum van Nederbrakel.

### Afbakening

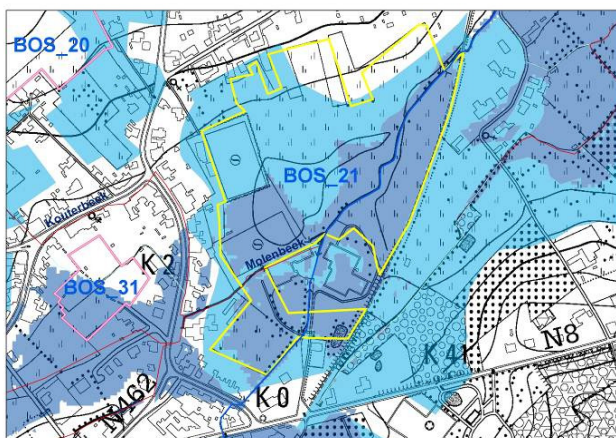


Figuur 5: Situering van het signaalgebied

## 2 Juridische toets

### 2.1 Watertoetskaarten<sup>1</sup>

**Overstromingsgevoelige gebieden:** Het gebied ligt voor ongeveer de helft in effectief overstromingsgevoelig gebied (zie figuur). Dit betekent dat bij uitvoering van de watertoets, steeds advies nodig zal zijn van de bevoegde waterbeheerder (hier de provincie Oost-Vlaanderen voor de Zwalmbeek-Dorenbosbeek 2de cat. en gemeente Brakel voor de Molenbeek) voor het begroten van het schadelijk effect op het watersysteem



Figuur 6: Situering op de kaart van de overstromingsgevoelige gebied (donkerblauw = effectief overstromingsgevoelig; lichtblauw = mogelijk overstromingsgevoelig) en op de federale kaart voor risicozones voor overstromingen (arcering).

**Infiltratiegevoelige bodems:** De bodem is nagenoeg niet infiltratiegevoelig.

**Grondwaterstromingsgevoelige gebieden:** Het gebied is bijna volledig gelegen in zeer gevoelig gebied voor grondwaterstroming.

### 2.2 Federale kaart risicozones voor overstromingen<sup>2</sup>

In het gebied zijn enkele kleinere zones aangeduid als risicozone.

De risicozones voor overstromingen bevat een nauwkeurige afbakening van risicovolle gebieden met betrekking tot de natuurrampenverzekering. De criteria waarop de risicozones worden afgebakend, zijn bepaald in het K.B. van 12 oktober 2005 waardoor enkel de gebieden getoond worden met minstens 30 centimeter overstromingsdiepte.

De ligging in risicozone heeft een aantal juridische en financiële implicaties: conform art. 68-7 § 3, kunnen de verzekeraars m.b.t. het gevaar brand, weigeren dekking te verlenen tegen overstroming als het gaat om een gebouw dat later werd opgericht of verbouwd dan achttien maanden na datum van bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van het koninklijk besluit, dat een zone waarin het gebouw zich bevindt, als risicozone klasseert. Wie in een risicozone woont zal meer betalen voor de verzekering.

<sup>1</sup> Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstansie en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid (20 juli 2006)

<sup>2</sup> Risicozones voor overstroming, versie 2006 (KB 23 maart 2007)

## 3 Beleidsmatige toets

### 3.1 Waterbeleid

#### A) Stroomgebiedbeheerplan

Op 8 oktober 2010 werden de stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas en het bijhorende maatregelenprogramma voor Vlaanderen vastgesteld door de Vlaamse Regering<sup>3</sup>.

Het plan stelt een aantal basismaatregelen en aanvullende maatregelen voorop. Basismaatregelen zijn maatregelen uit een reeds beslist beleid (bijvoorbeeld de acties uit de bekkenbeheerplannen), aanvullende maatregelen zijn bijkomende maatregelen die door het stroomgebiedbeheerplan zelf worden naar voren geschoven. Volgende maatregelen zijn hier relevant:

- basismaatregel 6\_003: waar mogelijk behoud van waterconserveringsgebieden door middel van aangepast landgebruik;
- basismaatregel 6\_004: vrijwaren van de actuele en potentiële waterbergingsgebieden en conserveringscapaciteit;
- basismaatregel 6\_007: realiseren van nieuwe waterbergingscapaciteit en optimaliseren van bestaande;
- aanvullende maatregel 5B\_008: aanleg van bijkomende bergingsgebieden ten behoeve van de verbetering van het hydraulische regime van het oppervlaktelichaam;
- aanvullende maatregel 5B\_009: aanleg van bijkomende waterconserveringsgebieden;
- aanvullende maatregel 5B\_010: adaptatie klimaatwijziging;
- aanvullende maatregel 6\_018: optimaliseren waterconserveringsgebieden door middel van voorwaarden voor het landgebruik;
- aanvullende maatregel 6\_020: realiseren van nieuwe waterbergingscapaciteit op de onbevaarbare waterlopen van 1ste cat.

#### B) Bekken- en deelbekkenbeheerplan

##### Generiek

De visie van het bekkenbeheerplan streeft een optimaal behoud van de waterconserveringsgebieden en de actuele en potentiële waterbergingsgebieden na. Ze streeft naar een vrijwaring van bebouwing/verharding in de waterconserveringsgebieden en de actuele en potentiële waterbergingsgebieden. Multifunctionaliteit van waterconservering en waterberging met de sectoren huisvesting en industrie is niet aangewezen. De opmaak van deze fiche is een vertaling van deze visie.

##### Gebiedsspecifiek

Uitgevoerde of geplande acties:

(d)BBP:

A3 BBP: overstromingsgebied langs Zwalmbeek (Leizemooie): werd opgeleverd begin 2011 (beheerder VMM).

A91 BBP: integraal project Zwalm: tijdelijk opgeschort

G.6.01 DBBP Zwalm: uitwerken gemeentelijke visie vijver Rijtmeersen

---

<sup>3</sup> Alle EU-lidstaten moeten in uitvoering van de Europese kaderrichtlijn Water stroomgebiedbeheerplannen maken. Vlaanderen gaat gefaseerd en gebiedsgericht tewerk. De kaderrichtlijn Water legt de lat hoog. Vlaanderen moet nog heel wat inspanningen leveren om te voldoen aan de vereiste doelstellingen. Met een goede watertoestand die de Europese stroomgebieden moeten bereiken, wordt zowel een goede waterkwaliteit bedoeld, als de verbetering van de kwaliteit van de waterbodems en de kwantitatieve toestand van oppervlakte- en grondwater, van de flora en fauna in en rond de waterlopen, ... Het oppervlakte- en grondwater in Vlaanderen staan onder druk. De oorzaken zijn gekend: de hoge bevolkingsdichtheid, de sterke verstedelijking, de hoge graad van industrialisatie, de intensieve landbouw, de historische verontreiniging in de waterbodem, de veelal beperkte ruimte voor waterlopen, de ingrepen op hun natuurlijke structuur (baggeren, rechttrekken, oeverversteving), ... Het gebruik van oppervlakte- en grondwater voor allerlei toepassingen vraagt dat ook de waterhoeveelheden nauwlettend opgevolgd worden. Bovendien zal de klimaatverandering de problemen nog doen toenemen. Meer neerslag in de winter en lange droogteperiodes onderbroken door hevige regenvlagen in de zomer wijzen op het groeiend belang van voldoende overstromingsgebieden en waterbekkens



Afhankelijk van de functie van de vijver wordt er een beheersvisie aan gekoppeld. Als de bestemming bufferen en bergen inhoudt dan zal de waterbodemdikte van de vijver bepaald worden en vervolgens zal de specie uitgegraven worden. Als deze vijver enkel een visvijver wordt dan is ruimen niet noodzakelijk. NA ONDERZOEK bleek de dikte van het waterbodempakket gering, ruiming bleek dus niet nodig. Er zouden in 2009 verstevigingswerken uitgevoerd zijn aan de oevers van deze vijver. De vijver doet nu ook dienst als wachtbekken (beperkte capaciteit), Er is een constructie aanwezig op de Slijpkotbeek voor monding in de Molenbeek).

G.6.02: Omleggen Doerenbosbeek: De omlegging is in eerste instantie om wateroverlast in de kern van Brakel te vermijden. De overwelving blijft bestaan en zal dienst doen als bypass bij grote debieten. De hoofdwaterloop wordt het omgelegde deel. Door deze omlegging wordt ook de vismigratie gegarandeerd. Het omleggen van de Dorenbosbeek werd eind 2010 aanbesteed. De laatste gronden werden verworven in 2011. Verwacht wordt dat de werken in de loop van 2012 /eerste helft 2013 worden uitgevoerd.

M.b.t. de actie BVR08\_1\_dbbp Zwalm "Inrichten van een gecontroleerd overstromingsgebied op de Dorenbosbeek (S266) en op de Verrebeek (S294) " werd de timing van het BVR 2009 niet gehaald. In 2010 werd het voorontwerp van de GOG's op de Verrebeek en de Dorenbosbeek (niet meer aan de orde) afgewerkt. Definitieve uitvoeringsdossiers (bestek, meetstaten, ontwerpplannen) voor beide GOG's zouden worden afgewerkt in 2012 (GOG Dorenbosbeek normaliter niet meer aan de orde).

G.6.07. Principe 'ruimte voor water' integreren in parallelle planningsprocessen. Vervakeling centrum Brakel: status = doorlopend (initiatiefnemer Brakel).

G.6.11. Ruiming van het bufferbekken langs de Ringweg in Brakel – initiatiefnemer Oost-Vlaanderen (status = stil).

G.6.15 Onderzoek naar wateroverlast in de Boembekestraat te Brakel – initiatiefnemer Oost-Vlaanderen (status = stil).

### **C) Andere relevante waterbeleids- en waterbeheerplannen**

*Modellering / analyse uitgevoerd door VMM-AOW (bron: Aanvraag pre-watertoetsadvies, analyse bestaande toestand of scenarioanalyse -extern*

Gebied Sint-Pieterswijk en gebied Kerkmeers bevinden zich buiten het modelgebied, dus daar kan geen uitspraak over gebeuren. De situatie kan daar in de toekomst waarschijnlijk wel verbeteren met de aanleg van provinciale wachtbekken(s), omlegging Dorenbosbeek, maar daar kan met het model geen bevestiging van worden gegeven.

De situatie in gebied Coenestraat (gebied 3) wordt daarentegen wel betrekkelijk gedetailleerd gemodelleerd. De debieten die vanuit de Slijpkotbeek en de Kouterbeek in de Molenbeek toekomen worden op vereenvoudigde manier in het model geïntroduceerd. De Molenbeek zelf en de opwaartse GOG's met hun eigen sturing werden in het model opgenomen.

Een recente frequentieanalyse met het model van het stroomgebied van de Zwalm toont ondanks de werking van de opwaartse GOG's nog steeds overstromingen in de Watermolenstraat, de H. De Coenestraat en de Beekstraat. De frequentie waarmee dit gebied wordt overstroomd is echter aanzienlijk gedaald ten opzichte van de vroegere situatie zonder wachtbekkens. Bij een retourperiode van 100 jaar zitten we nu aan een waterpeil van ongeveer 35.30 mTAW. Bij een worst case scenario waarbij klimaatverandering wordt meegerekend kan het peil tot 35.70 mTAW stijgen bij een T100.

In de onderstaande figuur worden de overstromingen met een retourperiode van 100 jaar weergegeven in het toekomstig klimaat. Het gebied wordt roze omrand getoond. Het verschil met de watertoetskaart is minimaal.

=>

Deze redenering verderzettend zal de situatie voor WUG afwaarts Nederbrakel – Breeveld niet anders zijn en kunnen overstromingen niet uitgesloten worden.

---



---

## 3.2 Ruimtelijke ordening

### A) Ruimtelijk(e) structuurplan(nen)

Op het gewestplan wordt het gebied als woonuitbreidingsgebied aangeduid. Echter het BPA Breeveld heeft er een invulling aan gegeven, zodat deze bestemming wordt opgegeven en dienvolgens zo ook niet meer in het GRS werd opgenomen.

### B) Andere relevante plannen van ruimtelijke ordening

Het goedgekeurde BPA Breeveld dateert van 06/04/1998.  
In 2009 werd beslist tot herziening van het BPA doch gezien de negatieve adviezen in de plenaire vergadering d.d. 8 juli 2011 is deze herziening stil gevallen.  
Nu worden deze plannen terug geactualiseerd en méér gemotiveerd.  
De opzet van de herziening is gelijk gebleven .

Het BPA voorziet in het plangebied overwegend groene bestemmingen; enkel de reeds bebouwde zones zijn gelegen in zone voor wonen;

De nog mogelijke toename van verharde oppervlakte binnen het plangebied is heel beperkt. Naast de woongebieden zijn er 2 grote ambachtelijke zones ( paars ) voorzien en 2 zones voor sport en spel (geruit)



Bpa deel 1



Bpa deel 2



LEGENDE		
code	verklaring	art.
<b>ALGEMEENHEDEN:</b>		
	bestaande perceelsgrens	
	bestaand privaat gebouw	
	grens van het bijzonder plan	2
	rooilijn	
	verplichte bouwlijn voor hoofdgebouwen op rooilijn	
	verplichte bouwlijn voor hoofdgebouwen	
	uiterste grens voor hoofdgebouwen	
	uiterste grens voor aanhorigheden	
	grens der bestemmingszone	
<b>ZONES VOOR WONEN:</b>		
	zone voor gesloten en half open bebouwing	11
	zone voor open en half open bebouwing	12
	zone voor appartementen	13
<b>ZONE VOOR KASTEEL</b>		
	zone voor kasteel	14
<b>ZONES VOOR BIJBOUWEN EN AANHORIGHEDEN:</b>		
	zone voor aanhorigheden	15
	zone voor garages	16
	zone voor losstaande bijgebouwen	17
<b>ZONES VOOR GEMENGDDE BESTEMMING:</b>		
	zone voor economische nevenactiviteiten	18
<b>ZONES VOOR NIJVERHEID:</b>		
	zone voor ambachtelijke bedrijven	19
	zone voor zuiveringsstation	20
<b>ZONES VOOR OPEN RUIMTEN:</b>		
	zone voor koeren en hovingen	22
	zone voor voortuinen	23
	zone voor sport en spel	24
	bufferzone	25
	natuurgebied	26
	parkgebied	27
<b>ZONES VOOR ERFDIENSTBAARHEDEN:</b>		
	zone voor erfdienstbaarheid	28
<b>ZONES VOOR VERKEERSDOELEINDEN:</b>		
	wegennis	30
<b>ZONES VOOR WATER:</b>		
	zone voor waterloop	34
<b>ZONES MET NABESTEMMING:</b>		
	zone met nabestemming natuurgebied	35
<b>OVERIGE AANDUIDINGEN</b>		
	aantal bouwlagen;	
	⌘ = plat dak	
	⌘ = hellend dak	



Figuur 7: Situering bestaande toestand dd 2009)

### C) Vergunningstoestand

Verkavelingsdruk is aanwezig.

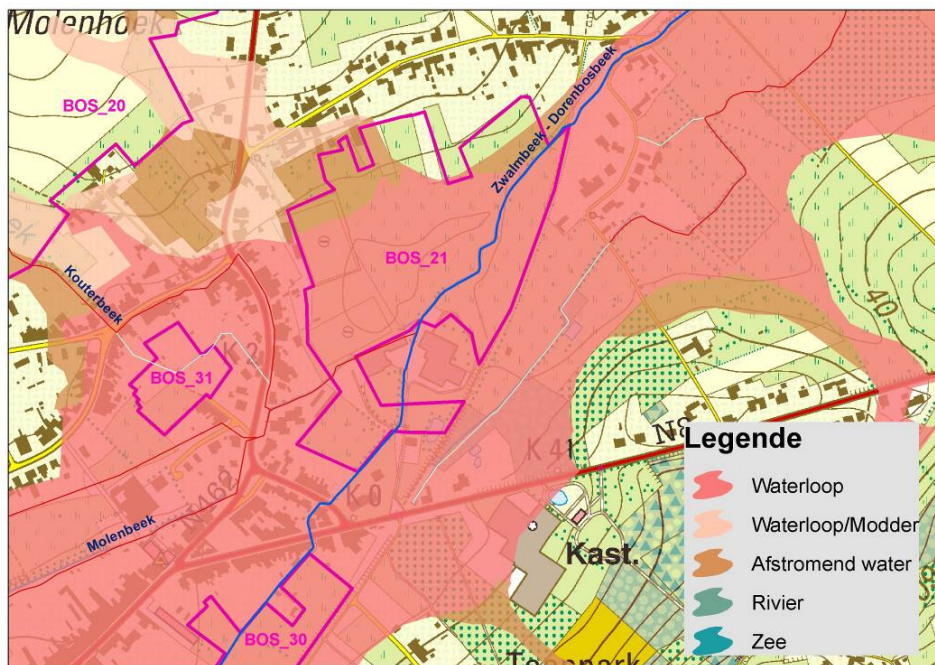


Toetsing aan het watersysteem

### 3.3 Overstromingsproblematiek

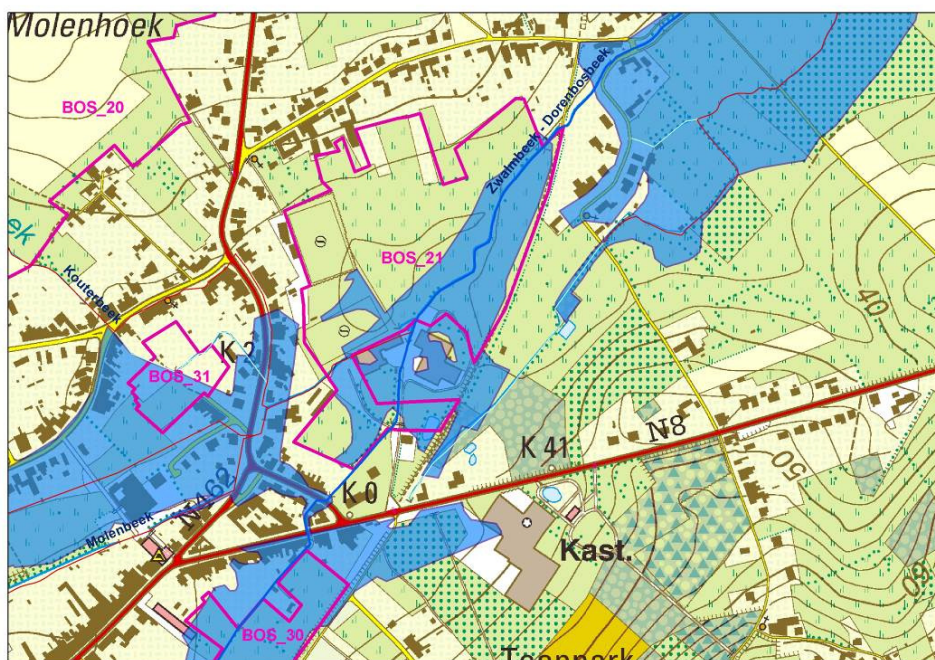
**NOG:**

Het gebied is nagenoeg volledig gelegen in natuurlijk overstroomingsgevoelig gebied (hoofdzakelijk vanuit de waterloop).



Figuur 8: Situering op NOG-kaart

**ROG:**

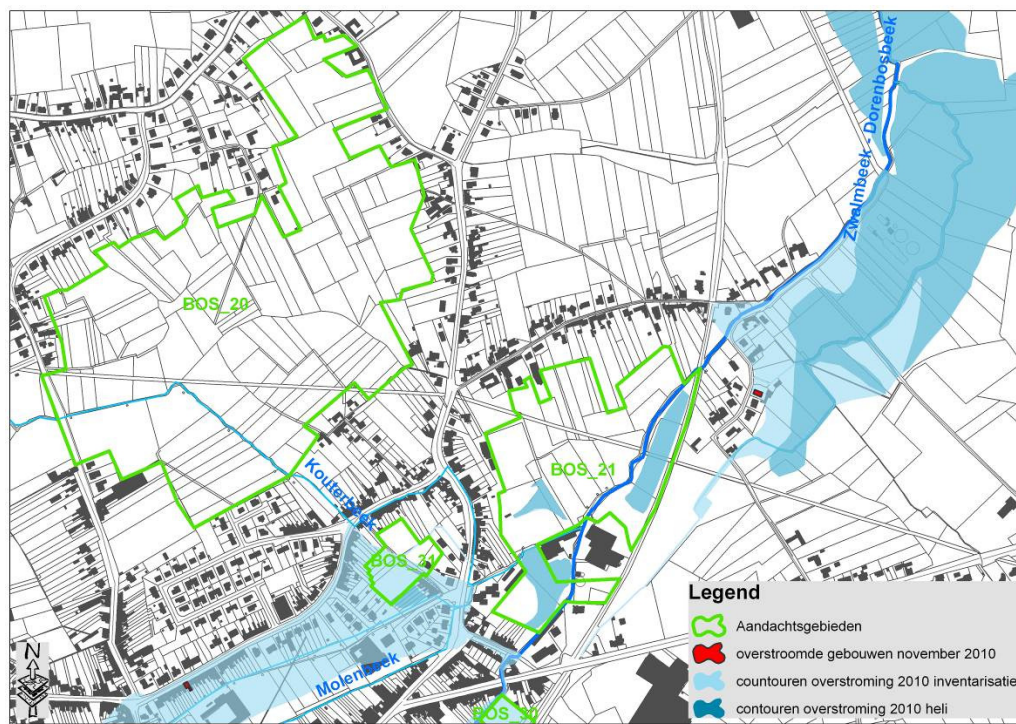


Figuur 9: Situering op ROG-kaart



Het gebied is bijna voor de helft gelegen in ROG-gebied

**Inventarisatie wateroverlast november 2010:** (extract uit het rapport 'Overstromingen in het Bovenscheldebekken 13-16 november 2010 Bevraging gemeenten + bespreking ambtelijk niveau)



Figuur 10: inventarisatie wateroverlast 2010

Brakel kende heel wat wateroverlast. 16 mensen moesten geëvacueerd worden, vele straten stonden blank en wachtbekkens liepen over. De belangrijkste wateroverlastpunten waren:

- In Michelbeke zijn verschillende huizen onder water gekomen na overlopen van het GOG op de Zwalmbeek. (Groenstraat, Berendries, Kammeland, Boembeke).
- De Zwalm is thv weg Brakel-Zottegem nabij de school (Sint Fransiscus Instituut) buiten zijn oevers getreden.
- Het centrum van Brakel is een tijd lang voor alle verkeer afgesloten geweest door verschillende overstromingen. Wielendaalstraat, Driehoekstraat, Suttermeers (12 woningen), laagste deel vd Watermolenstraat, N8 te Jagerstraat (afwaarts GOG Leizemooie), Serpentstraat, De Coenstraat. – zwaar onder water.
- Brakel werd niet tijdig in kennis gesteld van het Provinciaal rampenplan.
- Er moest een dam aangelegd worden langs de Groenstraat om het water dat over het wachtbekken heen ging naar Kameland af te leiden.

#### **OWKM/Specifieke modelleringsstudies:**

##### OWKM Zwalm

De (hoger vermelde) grote overstromingen zijn aan de ene kant zeker toe te schrijven aan het specifieke karakter van de Zwalmstreek, die vrij diep ingesneden is. Enkel stroomafwaarts en langsheen de rivier is er wat ruimte aanwezig om 'overtalig' water tijdelijk te 'parkeren'. En dit is nodig. Hetgeen wij kennen als de Zwalm is in feite de zomerbedding van de rivier, die gevormd is om afspoelend water van normale regenstormen te verwerken. Grote stormen nopen de rivier om buiten haar oevers te treden en het zogenaamde winterbed in te nemen. Helaas is de mens vaak op deze plaatsen gaan wonen. Dit kan geen kwaad zolang het niet massaal regent, wat gelukkig (of misschien ongelukkig, want dan waren we er waarschijnlijk meer weggebleven) meestal niet vaak gebeurt. Hoe

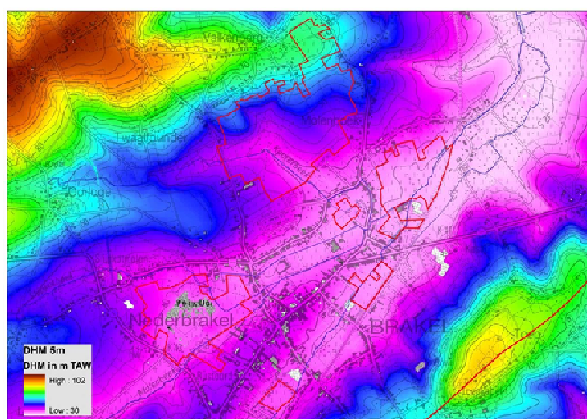
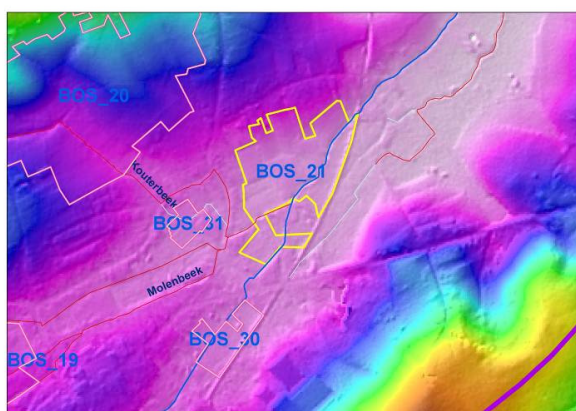
dan ook is het een wijze maatregel van algemeen belang om waterlopen terug de minimale ruimte te geven die ze nodig hebben om zware afvoeren te kunnen verwerken. Het afbakenen en inrichten van gecontroleerde overstromingsgebieden is hierbij zeker een belangrijk onderdeel. De landschappelijke waarde van de Zwalm kan hier trouwens alleen maar wel bij varen.

### Oplossingsscenario's

De meeste van de toen voorgestelde maatregelen werden ondertussen gerealiseerd (VMM) (bv. GOG Leizemooie en Maaistraat). Ook de provincie heeft voor een aantal acties initiatief genomen (voor GOG's op de Verrebeek en Dorenbosbeek (niet meer aan de orde) werd het voorontwerp afgewerkt).

### DHM:

Het digitaal hoogtemodel toont duidelijk de diep ingesneden vallei van de Zwalmbeek in het hellende landschap. De figuur helpt het overstromingsrisico van het gebied te verduidelijken: het aandachtsgebied is laag gelegen in de vallei van de Zwalmbeek-Dorenbosbeek en ligt langs de waterloop (de vallei begint hier ook te verbreden). Meer stroomopwaarts nemen de reliëfverschillen geleidelijk aan toe.



Figuur 11 a + b: Situering op DHM

### BWK

Op de BWK-kaart aangeduid als biologisch waardevol

## 3.4 Verdrogingsproblematiek

### Bodemassociaties ifv water (obv textuur en vochttrap) en grondwaterstanden.

Het gebied wordt gekenmerkt door een overwegend nat leembodem en hoge grondwaterstanden (drainageklasse e) + matig droge leembodem (drainageklasse c).

## 4 Opmerkingen

### Andere relevante hydrologische/hydrografische informatie

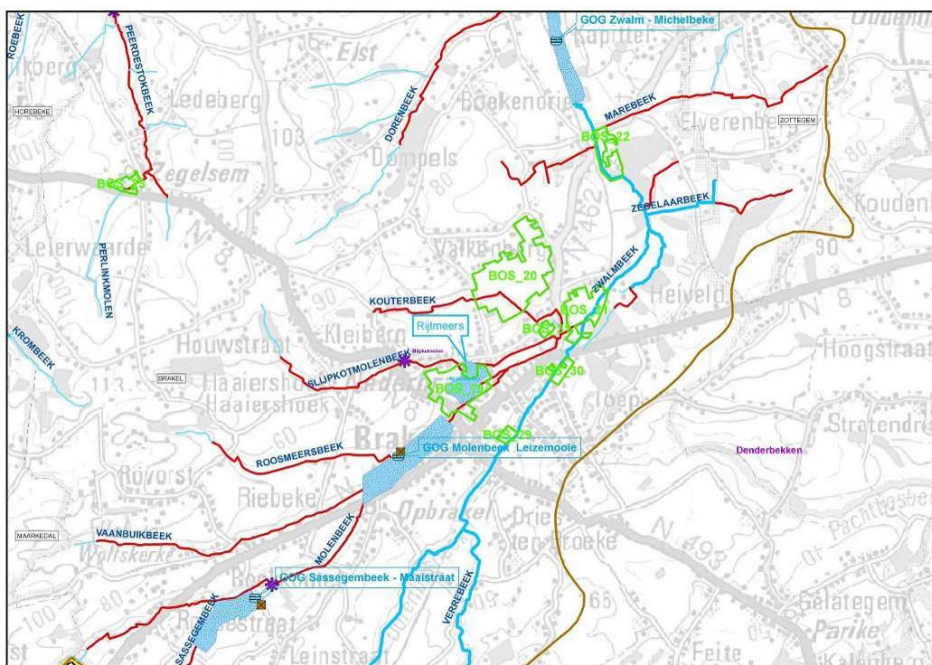
(vb: waterpeilen, historische kaarten en historische gegevens, ferrariskaarten, ecologische inventarisatiestudie, info ervaringsdeskundigen, bijkomende info uit terreinbezoek, enz.)

### Hydromorfologie

De Zwalm kent een nog overwegend matig waardevolle tot waardevolle structuur. De bovenlopen stroomopwaarts van Brakel (Sassegembeek, Verrebeek, Dorenbosbeek, Molenbeek en Slijpkotbeek), alsook enkele belangrijke zijwaterlopen (Traveinsbeek, Boembeek, Passemarebeek en Peerdestokbeek) vertonen plaatselijk een zeer waardevolle structuur. Lokaal zwakkere structuurkenmerken zijn over het algemeen het gevolg van het rechttrekken, uitdiepen en/of verbreden van de loop en regelmatige bagger- en ruimsingswerken, terwijl het dynamisch karakter van de meanderende beek ook ondermijnd wordt door het plaatsen van oeververstevingingen.

### Bestaande wachtbekkens:

- Leizemooie (beheerder VMM) mogelijks positief effect op wateroverlastproblemen
- Het bestaande GOG Maaistraat (Sassegembeek – beheerder VMM) heeft eveneens effect op overstromingsproblematiek thv het aandachtsgebied..
- Rijtmeersen zelf: beperkte functie als voor waterberging
- Michelbeke: afwaarts van BOS\_22 (geen invloed op aandachtsgebied).
- Enkel de GOG's Dorenbosbeek (niet meer aan de orde) en Verrebeek die ter studie voorliggen bij de provincie kunnen de wateroverlast in het aandachtsgebied verminderen. Het verleggen van de Dorenbosbeek in open bedding kan mogelijks ook een gunstige invloed hebben.



Figuur 12: Bestaande wachtbekkens in het stroomgebied van de Molenbeek en Zwalmbeek



## 5 Conclusie

Het gebied is voor de helft gelegen in effectief overstromingsgevoelig gebied, en werd op sommige plaatsen overstroomd in november 2010.

Talrijke maatregelen (aanleg GOG's, verlegging Doorenbosbeek) hebben tot doel om het risico op overstromingen in de kern van Brakel te doen afnemen. Gelet op de zeer watergevoelige ligging van Brakel, zal dit risico echter altijd bestaan. Een bijkomende afname van de nog beperkt aanwezige natuurlijke bergingscapaciteit dient ten allen tijde vermeden te worden.

Het gebied is gelegen in woonuitbreidingsgebied. In het GRS is dit niet meer opgenomen gezien het BPA al bestond.

Voor de provincie Oost-Vlaanderen en de gemeente Brakel, bevoegde waterbeheerders en adviesinstantie in het kader van de watertoets, kan bebouwing in dit gebied dus eigenlijk maar heel beperkt worden toegestaan.

Het GRUP is voor het luik binnen dit aandachtsgebied in overeenstemming met waterbergings- of waterconserveringsfunctie.

De nog mogelijke toename van verharde oppervlakte binnen het plangebied is heel beperkt. Bovendien worden in de stedenbouwkundige voorschriften strenge buffervoorwaarden opgenomen.

De planologische uitspraken in dit gebied mogen geen significante effecten op het watersysteem veroorzaken.

## 6 Suggestie naar ontwikkelingsperspectief

De perimeter van het signaalgebied ligt binnen voorgestelde bestemmingswijziging "groene structuur" van het GRUP. Bebouwing in het gebied is beperkt toegelaten volgens de bepalingen van het BPA Breeveld. Er wordt een grote buffer voorzien.

---

Bijlage I: advies Bekkenraad

**Gunstig advies**

---

Bijlage II: advies College Burgemeester en Schepenen gemeente Brakel

Het college van burgemeester en schepenen – in zitting dd. 10 juni 2013 – heeft kennis genomen van de nota “toetsing aandachtsgebied WUG afwaarts Nederbrakel – Breeveld”.

Voor wat betreft de suggestie naar ontwikkelingsperspectief sluiten wij ons aan bij de ontwikkelde visie; i.e. bebouwing in het gebied is beperkt toegelaten volgens de bepalingen van het BPA.

---



### **1. Positionering signaalgebied binnen de gewenste ruimtelijke structuur cat)**

In het PRS is de kern Brakel is geselecteerd als hoofddorp. Het signaalgebied is gelegen in woonuitbreidingsgebied volgens het gewestplan, doch het gebied is via BPA Breeveld (1998) reeds omgezet naar voornamelijk groene zone naast het behoud van de bestaande bewoning en bedrijvigheid. Het signaalgebied ligt nabij het centrum van Brakel. In het PRS wordt gesteld dat in hoofddorpen ruimte voorzien kan worden voor bijkomende woningen, lokale diensten en kleinhandel in het buitengebied maar eveneens dat de kernen over de nodige voorzieningen dienen te beschikken om de leefbaarheid van de buitengebiedkernen te garanderen . Verder wijdt de provincie in haar PRS ook een passage aan het integraal waterbeleid waarin gesteld wordt dat de objectieven van het integraal waterbeleid slechts te realiseren zijn via de integratie van milieubeleid, ruimtelijk beleid en het beheer van de waterlopen. Zo wordt in het PRS volgende mogelijke ontwikkelingsperspectief gesteld, zijnde het ruimtelijk ondersteunen van het herstel en het behoud garanderen van een goede kwaliteit van de waterlopen.

Het GRS van Brakel is goedgekeurd op 16 mei 2011. (definitief vastgesteld door de gemeenteraad dd 7 februari 2011). Hierin is voor het betreffend gebied opgenomen dat de aanwezigheid van de Zwalmbeek en haar zijbeken inde bebouwde ruimte moet versterkt worden. Verder is er een voetgangers- en fietsverbinding die het gebied doorkruist naast het feit dat groene structuur dient behouden te blijven evenals het voetbalveld.

### **2. Aftoetsing beleidsintenties en lopende initiatieven/engagements**

Zoals in punt 1 al is aangegeven, heeft de gemeente Brakel de intentie om in zeer beperkte mate slechts bebouwing toe te staan en het gebied voor de rest te voorzien als groengebied.

Zoals aangegeven is er wel een herziening van het BPA Breeveld lopende.

### **3. Inschatting van de potentie van het signaalgebied obv eigenschappen van het gebied**

Geen opmerkingen.

### **4. Verfijning/update van vergunningstoestand, eigendomsstructuur en ruimtegebruik**

Geen opmerkingen

### **5. Onderbouwing ruimtebehoefte en alternatieve locaties bij eventuele herbestemming**

Geen opmerkingen

### **6. Argumenten om al dan niet als initiatiefnemer op te treden**

Het is als provincie niet nodig hieromtrent initiatief te nemen daar de visie hieromtrent al opgenomen is in het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan en de provincie hier vanuit ruimtelijk oogpunt verder geen bevoegdheid heeft.

Bijlage IV: beslissing bekkenbestuur dd. 27/09/2013

Beslissing Bekkenbestuur:

Voor de signaalgebieden BOS\_19\_Brakel\_Rijtheers, BOS\_20\_Brakel\_WUG\_Kouterbeek, BOS\_21\_WUG\_afwaarts\_Nederbrakel-Breeveld, BOS\_23\_Zegelsem\_Perlinkbeek, worden de fiches integraal goedgekeurd.

Voor de signaalgebieden BOS\_29\_Sint-Peterswijk, BOS\_30\_Kerkmeers, BOS\_31\_De Coenestraat, neemt het bekkenbestuur geen stelling in mbt wie initiatiefnemer is. In de fiches dient aangevuld te worden dat:

- Er wordt gekozen voor een scenario "C" (een nieuwe functionele invulling van het gebied nodig is via "INSTRUMENTENMIX). Met de strenge randvoorwaarde dat de nodige financiële middelen voorzien worden – en dat deze minimale financiële consequenties hebben tav de gemeenten.
- Indien geen garantie bestaat m.b.t. financiële tegemoetkoming, wordt gekozen voor het scenario "B" (Bijkomende maatregelen in functie van het watersysteem - met behoud van bestemming – zijn nodig).

*Bijlage V: advies VMM-AOW (dit advies is verwerkt in de beslissing van het bekkenbestuur – interpretatie dient te gebeuren in samenhang met alle overige adviezen, terreinkennis...).*

## Uitgebreide toetsing van de informatie uit de signaalgebieden aan het watersysteem volgens de overstromingsrisicobeheersplannen

### Toetsing aandachtsgebied

#### WUG AFWAARTS NEDERBRAKEL - BREEVELD

**ID:** BOS\_21

**Situering:** Gemeente(n): Brakel  
Provincie(s): Oost-Vlaanderen

Het gebied is gelegen ten noorden van het centrum van Brakel. Het gebied is begrensd tussen de Watermolenstraat, Beekstraat, het Mijnwerkerspad en de Molenhoekstraat (waarbij de bestaande bebouwing is uitgesneden evenals KMO-zone).

Gelet op de 11 door de Vlaamse Regering op 30 januari 2009 vastgestelde bekkenbeheerplannen, waarin voor elk bekken de volgende actie opgenomen is “Evaluatie naar effectief huidig bodemgebruik (en mogelijke alternatieven m.b.t. bestemming) voor een aantal zones gelegen in actueel of in potentieel waterbergingsgebied of in waterconserveringsgebied” of kortweg “toetsing van signaalgebieden”,

Gelet op de conceptnota aan de leden van de Vlaamse Regering, goedgekeurd op 29 maart 2013, betreffende de aanpak vrijwaren van het waterbergend vermogen in kader van korte termijn actie signaalgebieden van het groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen,

Gezien de omzendbrief van Vlaams minister, bevoegd voor het leefmilieu en het waterbeleid, te gelasten in samenwerking met de Vlaamse minister bevoegd door Ruimtelijke Ordening en de Vlaamse minister bevoegd door Mobiliteit en Openbare Werken, betreffende ter vrijwaring van de signaalgebieden,

Gezien de beslissingen van de CIW-werkgroep Veerkrachtige Ruimte voor Water van 16 mei 2013 belast met de voorbereiding van het rollend programma voor vrijwaring van de signaalgebieden,

Overwegende:

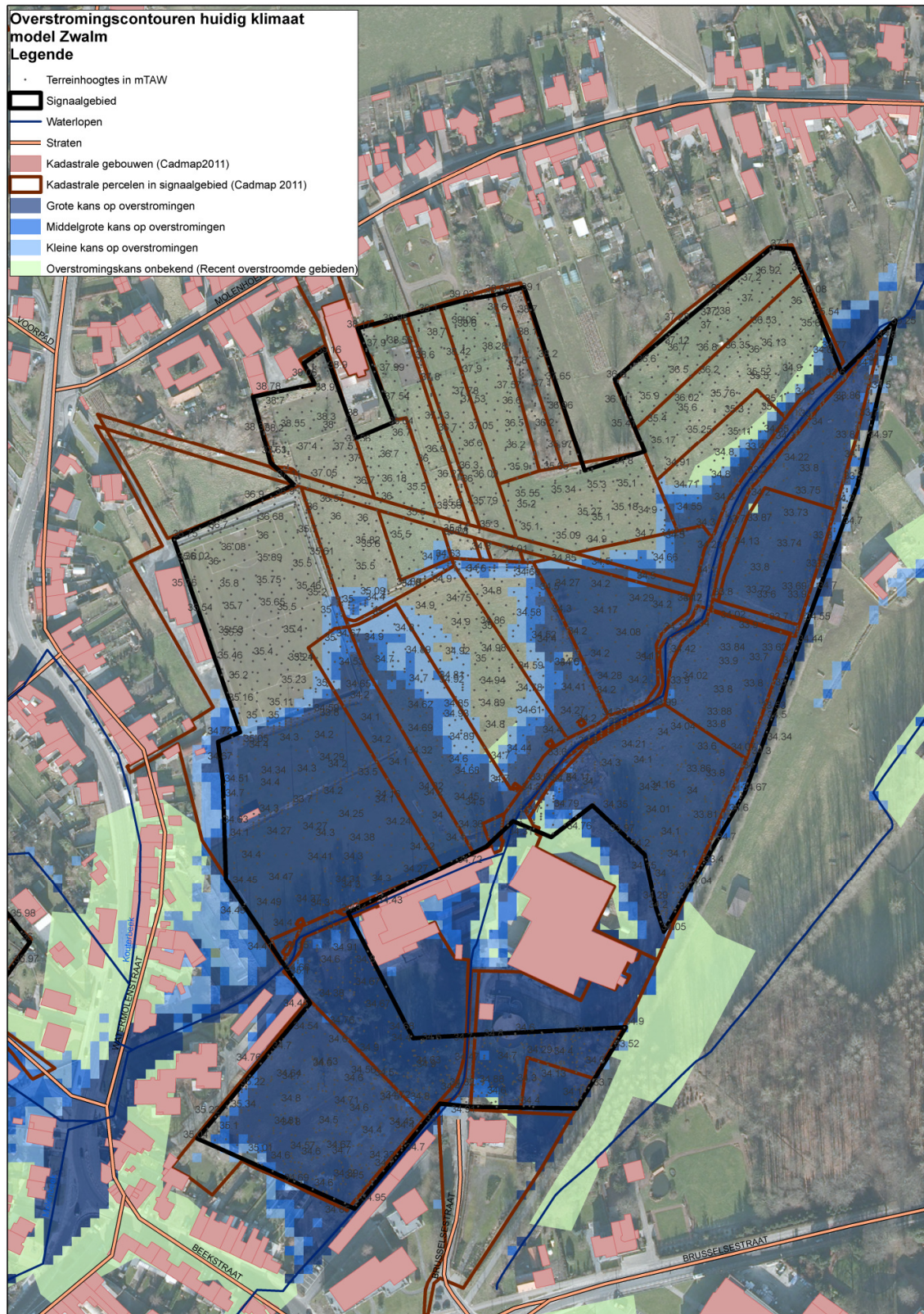
- dat de aandacht moet uitgaan naar de signaalgebieden die overlappen met overstromingsgebied en bijgevolg omwille van overstromingsrisico's zijn afgebakend als signaalgebied, de zogenaamde potentiële en actuele waterbergingsgebieden,
- de fiches “toetsing aandachtsgebieden” opgesteld door het CIW,

worden volgende ORBP-toetsingen voor betreffend aandachtsgebieden opgesteld:



## **- ORL-toets**

Toetsing aan de ORL-kaarten (voorlopige kaarten, goedgekeurd op de CIW-vergadering van december 2012)



Handleiding kaart: De weergave van de kadastrale gebouwen (Cadmap 2011), kadastrale percelen (Cadmap 2011), straten en waterlopen geven een situering van het signaalgebied. De terreinhoogtes uitgedrukt in mTAW geven een indicatie van het maaiveldniveau. De blauwe contouren geven de huidige overstromingskans weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstroome gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

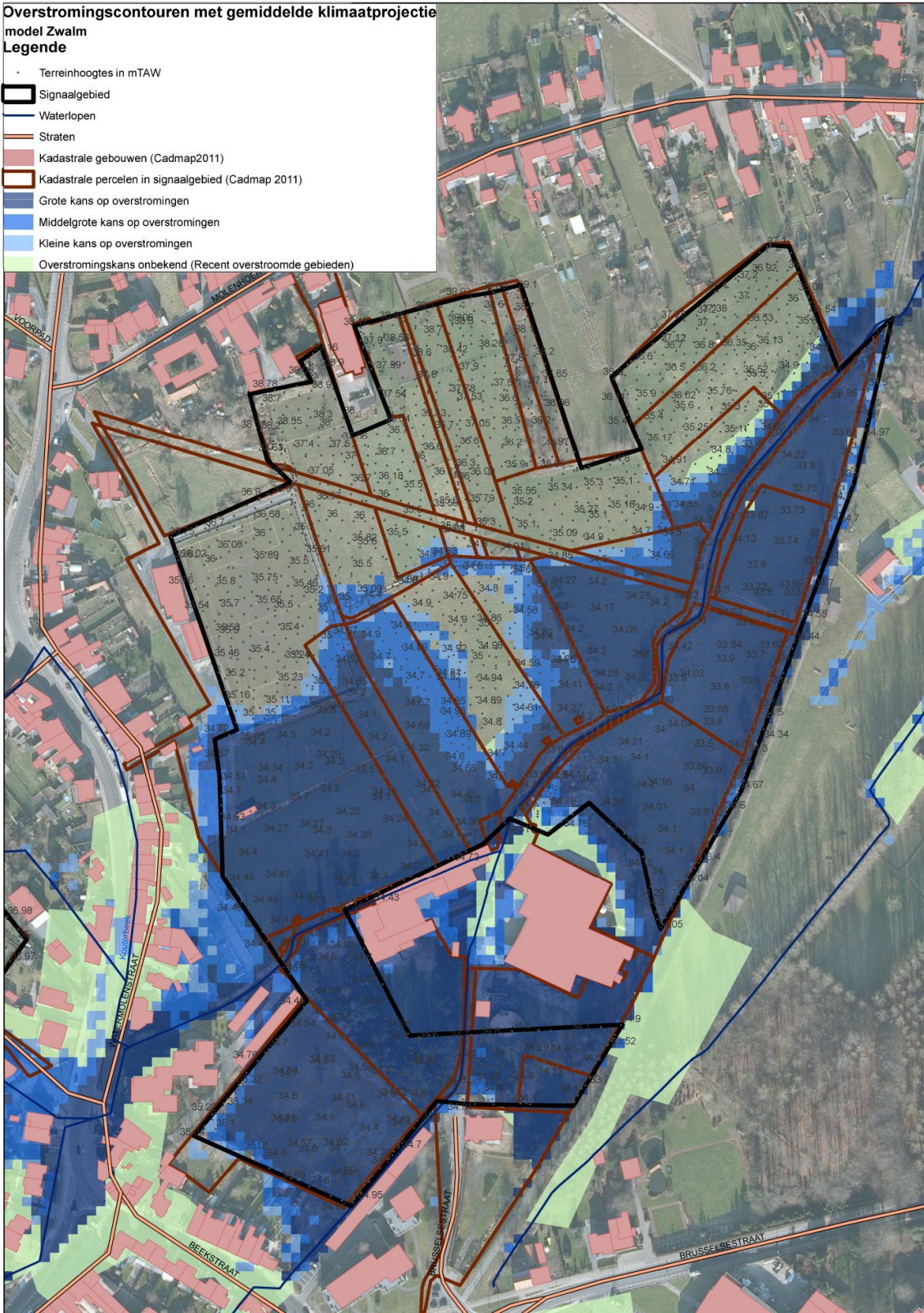
## **- Klimaat-toets**

Toetsing aan de overstromingskaarten met klimaatprojectie (a. gemiddelde klimaatprojectie , b. hoge klimaatprojectie) opgesteld in kader van de orbp-studie van VMM-AOW.



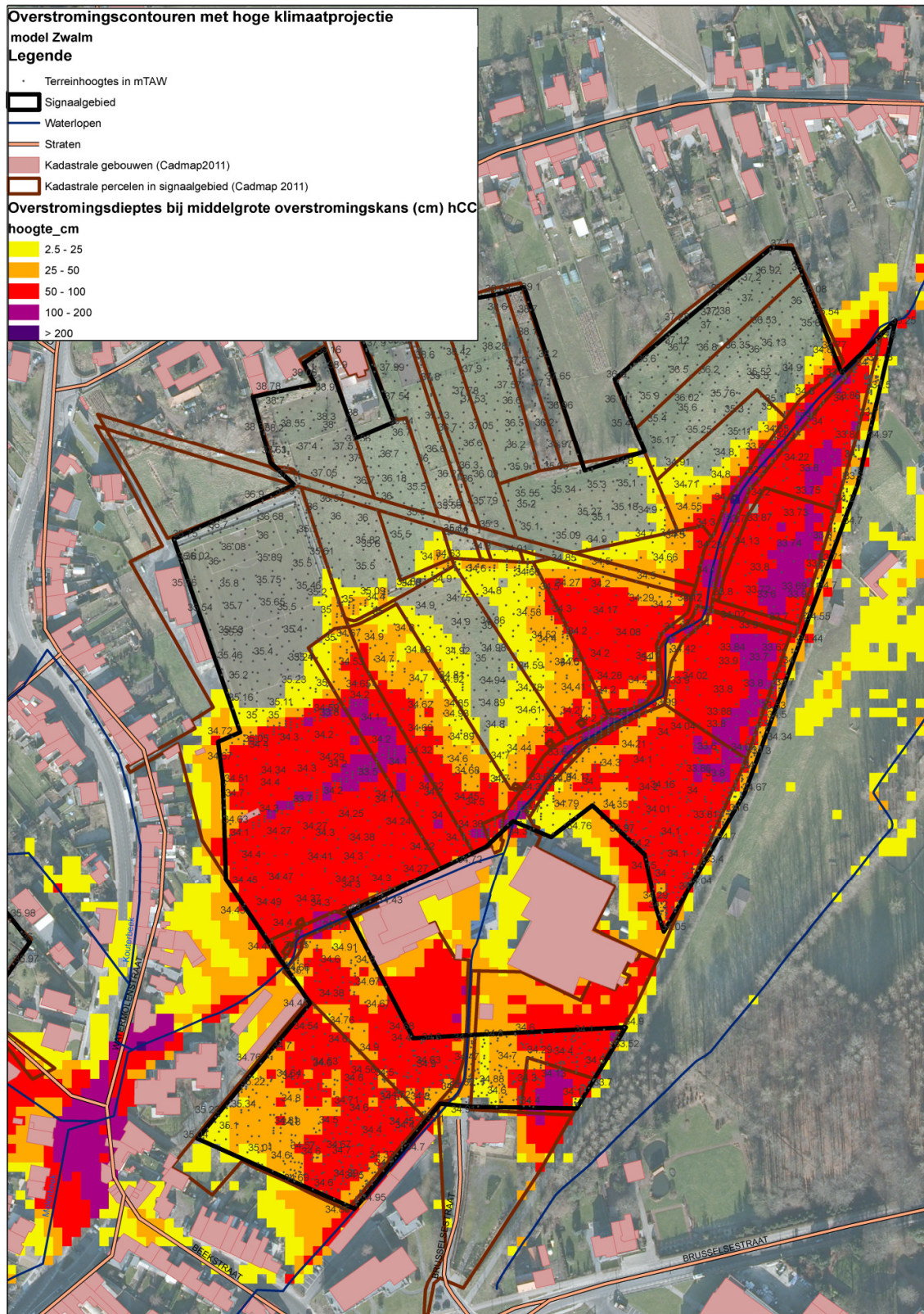
**Overstromingscontouren met gemiddelde klimaatprojectie  
model Zwalm**  
**Legende**

- Terreinhoogtes in mTAW
- ▭ Signaalgebied
- Waterlopen
- Straten
- ▭ Kadastrale gebouwen (Cadmap2011)
- ▭ Kadastrale percelen in signaalgebied (Cadmap 2011)
- ▭ Grote kans op overstromingen
- ▭ Middelgrote kans op overstromingen
- ▭ Kleine kans op overstromingen
- ▭ Overstromingskans onbekend (Recent overstromde gebieden)



Handleiding kaart: De weergave van de kadastrale gebouwen (Cadmap 2011), kadastrale percelen (Cadmap 2011), straten en waterlopen geven een situering van het signaalgebied. De terreinhoogtes uitgedrukt in mTAW geven een indicatie van het maaiveldniveau. De blauwe contouren geven de overstromingskans met klimaatsverandering weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstromde gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

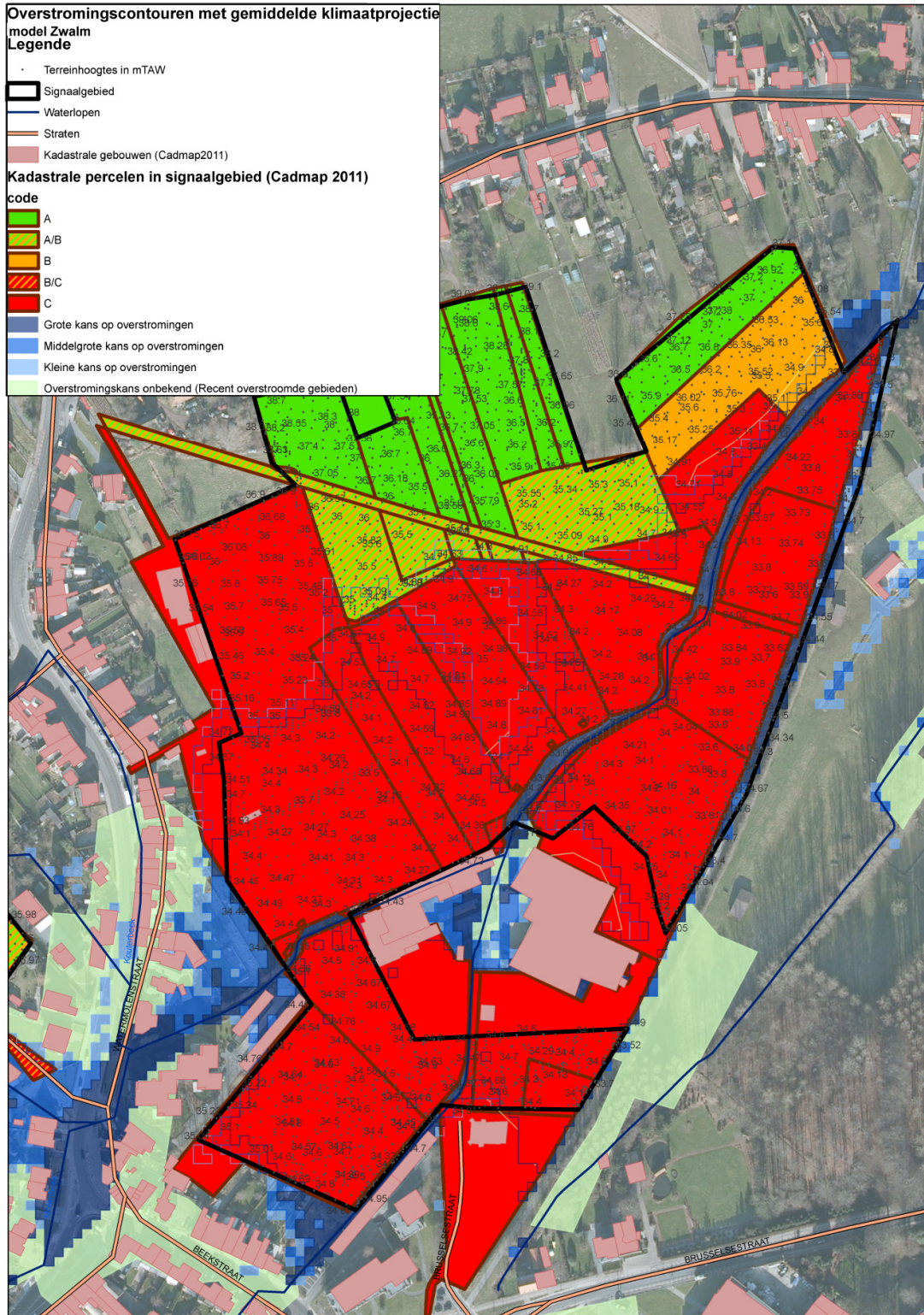




Handleiding kaart: De weergave van de kadastrale gebouwen (Cadmap 2011), kadastrale percelen (Cadmap 2011), straten en waterlopen geven een situering van het signaalgebied. De terreinhoogtes uitgedrukt in mTAW geven een indicatie van het maaiveldniveau. De overstromingsdieptes van de middelmatige overstromingscontour met extreme klimaatsverandering worden hier weergegeven (geel= lage overstromingsdiepte tot paars= hoge overstromingsdiepte)



# - Advies VMM



Handleiding kaart: De weergave van de kadastrale gebouwen (Cadmap 2011), kadastrale percelen (Cadmap 2011), straten en waterlopen geven een situering van het signaalgebied. De terreinhoogtes uitgedrukt in mTAW geven een indicatie van het maaiveldniveau. De blauwe contouren geven de overstromingskans met klimaatsverandering weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstromde gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is. De percelen worden weergegeven aan de hand van het advies van de waterbeheerder (groen= A –

Geen actie / Watertoets, oranje=B – Bijkomende maatregelen in functie van het watersysteem met behoud van de bestemming en rood=C – Nieuwe functionele invulling van het gebied via instrumentenmix)

Kadastraal perceel	Advies VMM*
45028A1702/00F000	C
45028A1702/00G000	C
45028A1705/00C000	C
45028A1705/00E000	C
45028A1705/00F000	C
45028A1706/00F000	C
45028A1706/00G000	C
45028A1706/00H000	C
45028A1706/00K000	C
45028A1708/00P000	C
45028B0468/00C000	C
45028B0469/00E000	C
45028B0470/00C000	C
45028B0470/00D000	C
45028B0470/00E000	C
45028B0476/00E000	C
45028B0481/00G000	C
45028B0502/00G000	C
45028B0502/00K000	C
45028A1712/00V000	C
45028A1656/00A000	C
45028A1657/00B000	B
45028A1658/00A000	A
45028A1674/00A000	A
45028A1674/00B000	A
45028A1675/00B000	A/B
45028A1675/00C000	A/B
45028A1676/00A000	A
45028A1682/00F000	A
45028A1682/00G000	A/B
45028A1682/00L000	A
45028A1682/00M000	A
45028A1682/00N000	A/B
45028A1682/00P000	A/B
45028A1683/00F000	C
45028A1683/00G000	C
45028A1683/00K000	A/B
45028A1684/00C000	C
45028A1684/00D000	C
45028A1685/00G000	C
45028A1685/00H000	C
45028A1685/00K000	C

45028A1686/00Y000	A/B
45028A1688/00R000	A
45028A1690/00D000	A/B
45028A1687/00L000	A

\* A – Geen actie / Watertoets

B – Bijkomende maatregelen in functie van het watersysteem met behoud van de bestemming

C – Nieuwe functionele invulling van het gebied via instrumentenmix